

Budżety gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim w 2019 r.

15.10.2020 r.

W 2019 r. odnotowano poprawę warunków materialnych gospodarstw domowych

 4,9%

Wzrost przeciętnego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Sytuacja materialna gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim w 2019 r. była lepsza niż w 2018 r. Gospodarstwa domowe osiągały wyższe dochody i ponosiły mniejsze wydatki. Wzrosła nadwyżka dochodów nad wydatkami, co dało gospodarstwom domowym większe możliwości oszczędzania.

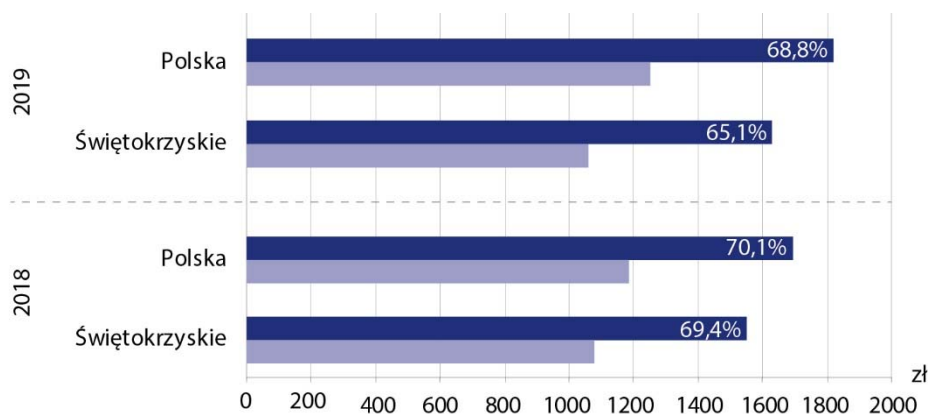
W 2019 r. badanie budżetów objęło w województwie świętokrzyskim 1185 gospodarstw domowych. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym w 2019 r. wyniosła 2,60, w kraju 2,61.

Tabl. 1. Informacje ogólne o gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Polska	Świętokrzyskie	Polska = 100
Liczba zbadanych gospodarstw domowych	2018	36166	1185	3,3
	2019	35923	1185	3,3
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2018	2,64	2,63	99,6
	2019	2,61	2,60	99,6
w tym				
pracujących	2018	1,06	0,99	93,4
	2019	1,05	0,96	91,4
pobierających świadczenia społeczne	2018	1,18	1,25	105,9
	2019	0,87	1,05	120,7
w tym				
emerytury lub renty	2018	0,72	0,82	113,9
	2019	0,74	0,90	121,6
pozostających na utrzymaniu	2018	0,34	0,36	105,9
	2019	0,64	0,54	84,4

W zbadanych gospodarstwach pracujący stanowili 36,9% ogółu osób, pobierający świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych – 40,5%, a pozostający na utrzymaniu – 20,8%. Pozostałe 1,8% to osoby posiadające inne źródła utrzymania.

Wykres 1. Budżety gospodarstw domowych

Przeciętne miesięczne na 1 osobę:

■ dochody rozporządzone ■ wydatki % Udział wydatków w dochodzie

Dochody i wydatki

Podstawową kategorią ekonomiczną mającą decydujący wpływ na warunki życia gospodarstwa domowego jest dochód rozporządzalny, który przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

W 2019 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie świętokrzyskim rozporządzało miesięcznym dochodem wynoszącym 1626,46 zł/osobę. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w województwie świętokrzyskim był niższy od notowanego w kraju o 192,68 zł, tj. o 10,6%. W ujęciu nominalnym był on o 4,9% wyższy (o 76,64 zł) od poziomu dochodu sprzed roku. Najbardziej (w ujęciu kwotowym) wzrósł dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – o 76,39 zł (o 16,8%). Odnotowano również wzrost dochodów z pozostałych świadczeń społecznych – o 14,24 zł (o 13,0%) oraz z pracy najemnej - o 13,14 zł (o 1,8%). Zmniejszyły się natomiast pozostałe dochody – o 10,42 zł (o 25,1%) oraz dochody z pracy na własny rachunek – o 9,66 zł (o 9,2%).

Dochód rozporządzalny, choć wzrósł o 4,9% nominalnie w skali roku, to nadal był wyraźnie niższy od średniej krajowej (o 10,6%)

Tabl. 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Świętokrzyskie		
	w zł	2018 = 100	w zł	2018 = 100	Polska = 100
Dochód rozporządzalny	1819,14	107,4	1626,46	104,9	89,4
w tym dochód do dyspozycji	1768,65	107,6	1582,65	105,1	89,5
w tym:					
z pracy najemnej	941,65	105,8	763,65	101,8	81,1
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	61,53	96,7	79,61	.	129,4
z pracy na własny rachunek	164,69	111,8	95,46	90,8	58,0
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	451,52	109,0	531,69	116,8	117,8
z pozostałych świadczeń społecznych	132,92	116,4	123,77	113,0	93,1
pozostałe dochody	58,44	102,9	31,13	74,9	53,3
w tym dary	47,72	95,3	28,26	77,1	59,2

(.) brak informacji wiarygodnych (mniej niż 20 przypadków z próby lub względny błąd standardowy większy niż 50%).

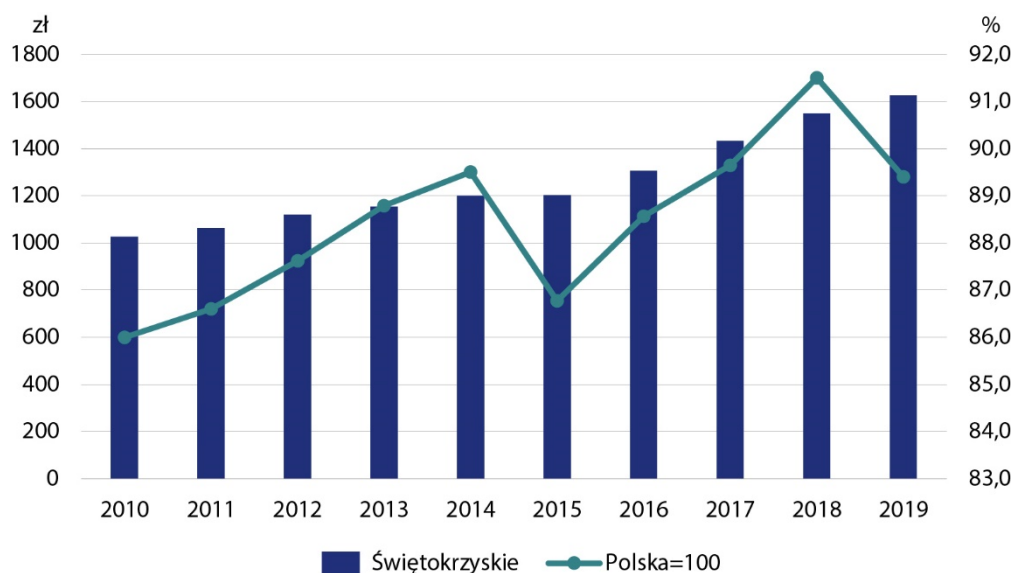
Dynamika przyrostu dochodu rozporządzalnego w skali roku w województwie była niższa niż w Polsce (odpowiednio 4,9% wobec 7,4%). Analizując natomiast dynamikę dochodów w stosunku do 2010 r. nastąpił wzrost o 58,5%, podczas gdy w skali kraju w analogicznym okresie wzrost wyniósł 52,5%. Wartość dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w województwie świętokrzyskim osiągnęła w 2019 r. 89,4% średniej krajowej. Niższą relację odnotowano w województwach: podkarpackim, lubelskim i warmińsko – mazurskim (odpowiednio: 80,9%, 85,6% i 87,8% średniej krajowej).

Szybciej niż średni dochód rozporządzalny rosła jego mediana. W 2019 r. połowa gospodarstw domowych w województwie świętokrzyskim rozporządzała dochodem w kwocie 1513,33 zł, a więc o 72% większym niż w 2010 r. Szybszy wzrost mediany niż przeciętnego dochodu rozporządzalnego świadczy o relatywnie wyższej dynamice dochodów gospodarstw uboższych.

Struktura dochodu rozporządzalnego w świętokrzyskich gospodarstwach domowych z poszczególnych źródeł w ciągu ostatniego roku nie uległa zasadniczej zmianie. Największy udział miały dochody z pracy najemnej - 47,0% (w kraju 51,8%) oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych – 32,7% (w kraju 24,8%).

Kolejny rok z rzędu dochody gospodarstw uboższych rosły szybciej niż pozostałych

Wykres 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Udział dochodów z pozostałych świadczeń społecznych był o 0,3 p.proc. wyższy niż średnio w kraju i osiągnął 7,6%, natomiast z pracy na własny rachunek był o 3,2 p.proc. niższy niż przeciętnie i wyniósł 5,9%.

W porównaniu z dochodami gospodarstw domowych osiągniętymi w 2018 r. zwiększył się udział dochodów ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych (o 3,3 p.proc.) oraz pozostałych świadczeń społecznych (o 0,5 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów z pracy najemnej (o 1,5 p.proc.), z pracy na własny rachunek (o 0,9 p.proc.) oraz pozostałych dochodów (o 0,8 p.proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, odszkodowania za wyrządzone szkody, niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika) jest dochodem do dyspozycji, który gospodarstwa domowe przeznaczają na wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz przyrost oszczędności. Dochód do dyspozycji przypadający na 1 mieszkańca województwa świętokrzyskiego wyniósł w 2019 r. średnio 1582,65 zł i wzrósł w stosunku do 2018 r. o 77,09 zł (o 5,1%), ale był niższy niż w kraju o 186,00 zł (o 10,5%). Z kolei przyrost oszczędności w 2019 r. był o 19,5% wyższy od osiągniętego rok wcześniej i wyniósł 567,41 zł.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 mieszkańca wzrósł o 5,1% w skali roku, ale był o 10,5% niższy niż w kraju

W 2019 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie świętokrzyskim wydawało miesięcznie – w przeliczeniu na 1 osobę – 1059,05 zł. Wydatki w województwie były niższe od przeciętnych wydatków w kraju o 192,68 zł (o 15,4%). W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa w województwie świętokrzyskim były niższe o 1,5%. Największy wzrost odnotowano w grupach wydatków związanych z łącznością

Wydatki w województwie spadły w skali roku o 1,5%

(o 33,1%) oraz zdrowiem (o 23,5%). Mniej natomiast wydatkowano m.in. na edukację (o 33,8%) oraz restauracje i hotele (o 15,0%).

Tabl. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Świętokrzyskie		
	w zł	2018 = 100	w zł	2018 = 100	Polska = 100
Wydatki ogółem	1251,73	105,5	1059,05	98,5	84,6
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	1201,23	105,7	1015,24	98,5	84,5
w tym					
żywność i napoje bezalkoholowe	314,35	106,7	308,59	103,5	98,2
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	31,71	107,3	22,98	99,9	72,5
odzież i obuwie	60,53	103,5	53,27	90,4	88,0
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	224,93	103,4	197,27	99,0	87,7
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	70,58	105,2	65,25	84,8	92,4
zdrowie	64,30	108,2	69,44	123,5	108,0
transport	121,42	97,9	92,76	86,0	76,4
łącznie ^b	55,24	116,1	46,10	133,1	83,5
rekreacja i kultura	82,53	107,3	49,79	89,7	60,3
edukacja	18,77	152,5	4,93	66,2	26,3
restauracje i hotele	61,41	104,3	39,33	85,0	64,0
pozostałe towary i usługi	77,52	107,7	64,08	98,0	82,7

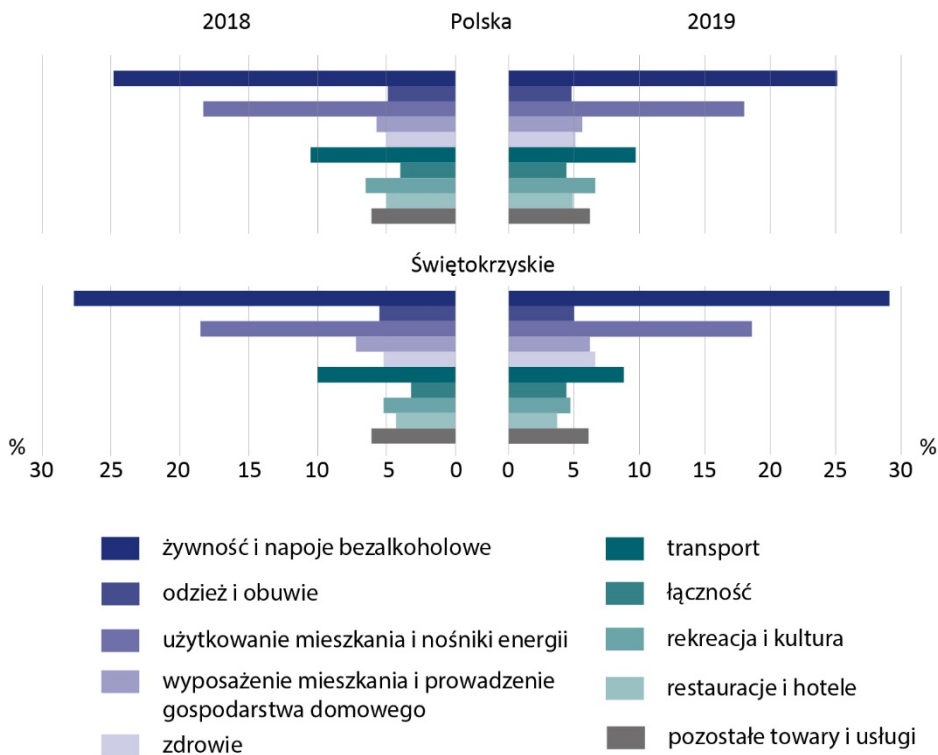
a łącznie z kieszonkowym niewuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b łącznie z wydatkami za usługi internetowe.

W 2019 r. w strukturze wydatków dominowały wydatki związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych (prawie 96% udziału), w tym najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 29,1% ogółu wydatków (o 1,4 p.proc. więcej niż w 2018 r.). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa domowe z tytułu użytkowania mieszkania i za korzystanie z nośników energii – w analizowanym okresie stanowiły one przeciętnie 18,6% ogółu wydatków (o 0,1 p.proc. więcej niż w 2018 r.).

Struktura wydatków świętokrzyskich gospodarstw domowych nie odbiegała znacząco od obserwowanej w kraju. Niemniej jednak, więcej niż średnio wydatkowano na: żywność i napoje bezalkoholowe (udział w województwie był o 4,0 p.proc. wyższy niż średnia krajowa), zdrowie (o 1,5 p.proc.), użytkowanie mieszkania i nośniki energii oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (po 0,6 p.proc.).

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym przede wszystkim na żywność i napoje bezalkoholowe

Wykres 3. Udział wybranych przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w wydatkach ogółem

Spożycie ilościowe żywności

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych są istotnym źródłem informacji o ilości żywności zakupionej lub pozyskanej w inny sposób przez gospodarstwo domowe (z własnego gospodarstwa rolnego, działki pracowniczej, otrzymanej w darze, itp.).

W odniesieniu do 2018 r. wyraźnie zmniejszyło się spożycie takich artykułów jak: cukier (o 19,3%), soki warzywne i owocowo-warzywne (o 16,7%), ziemniaki (o 16,4%), warzywa (o 8,8%). Odnotowano natomiast wzrost spożycia: masła (o 12,0%), soków owocowych (o 3,9%), serów i twarogów (o 2,6%), oraz olei i tłuszczu (o 1,7%).

W porównaniu z przeciętnym spożyciem w kraju, w województwie świętokrzyskim odnotowano większe spożycie na osobę m.in.: cukru (o 51,3%), ziemniaków (o 32,0%), drobiu (o 26,8%) oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 23,7%). Zdecydowanie mniejsze było natomiast spożycie: soków warzywnych i owocowo-warzywnych (o 37,5%), wód mineralnych i źródlanych (o 15,4%) oraz serów i twarogów (o 11,2%).

W województwie świętokrzyskim odnotowano największe w kraju spożycie na 1 osobę w gospodarstwie domowym: cukru, warzyw oraz pieczywa

Tabl. 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostka miary	Polska		Świętokrzyskie		
		spożycie	2018 = 100	spożycie	2018 = 100	Polska = 100
Pieczywo i produkty zbożowe	kg	5,36	97,8	6,63	97,4	123,7
w tym pieczywo ^a	kg	2,98	94,6	3,72	97,9	124,8
Mięso	kg	5,08	97,7	6,10	99,3	120,1
w tym mięso surowe	kg	2,87	97,0	3,55	97,8	123,7
w tym drób	kg	1,53	100,7	1,94	99,5	126,8
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b	kg	1,97	98,5	2,15	100,5	109,1
Ryby i owoce morza ^c	kg	0,27	96,4	0,28	96,6	103,7
Mleko ^d	l	2,87	97,6	3,19	101,3	111,1
Jogurty	kg	0,54	103,8	0,49	100,0	90,7
Sery i twarogi ^e	kg	0,89	102,3	0,79	102,6	88,8
Jaja	szt.	10,99	99,1	12,91	98,8	117,5
Oleje i tłuszcze	kg	1,05	98,1	1,18	101,7	112,4
w tym masło	kg	0,28	112,0	0,28	112,0	100,0
Owoce	kg	3,79	101,1	3,53	93,6	93,1
Warzywa	kg	7,61	96,1	9,00	91,2	118,3
w tym ziemniaki	kg	2,75	92,6	3,63	83,6	132,0
Cukier	kg	0,80	85,1	1,21	80,7	151,3
Kawa, herbata i kakao	kg	0,24	100,0	0,28	100,0	116,7
Wody mineralne i źródlane	l	5,78	101,4	4,89	95,7	84,6
Soki owocowe	l	0,88	106,0	0,80	103,9	90,9
Soki warzywne i owocowo-warzywne	l	0,16	100,0	0,10	83,3	62,5

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. b Łączne z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytku

Tradycyjnie za miarę zaspokojenia potrzeb materialnych przyjmuje się poziom wyposażenia w dobra trwałe użytkowania.

Niemal wszystkie gospodarstwa wyposażone były w odbiornik telewizyjny i telefon komórkowy (odpowiednio ponad 99% i 97%). Do powszechnie występujących w gospodarstwach domowych dóbr trwałego użytkowania należy również pralka automatyczna (ponad 95% gospodarstw). Ponad 71% gospodarstw posiadało sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku. W więcej niż 63% gospodarstw domowych znajdował się samochód osobowy, a w ponad 58% – kuchenka mikrofalowa.

Na przestrzeni ostatniego roku znacznie wzrósł odsetek gospodarstw posiadających smartfon – o 11,0 p.proc. do 63,8%. Zmniejszył się udział gospodarstw dysponujących zestawem kina domowego – o 5,3 p.proc. do 7,3% oraz drukarką – o 3,9 p.proc. do 26,7%.

W stosunku do średniej krajowej, w województwie świętokrzyskim odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w zestaw kina domowego (o 4,7 p.proc.), odbiornik telewizyjny (o 3,6 p.proc.), natomiast mniejszy w: zmywarkę (o 12,9 p.proc.), komputer osobisty (o 9,0 p.proc.) oraz smartfon (o 8,3 p.proc.).

Wyniki badania gospodarstw domowych wskazują na coraz lepszy standard życia w województwie świętokrzyskim w zakresie wyposażenia w dobra trwałe użytkowania

Tabl. 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska		Świętokrzyskie	
	2018	2019	2018	2019
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Pralka automatyczna	95,1	94,8	93,2	95,4
Zmywarka do naczyń	36,4	40,1	24,8	27,2
Kuchenka mikrofalowa	62,7	62,8	57,8	58,4
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	15,6	17,8	11,4	9,0
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	68,7	63,9	65,2	71,3
Odbiornik telewizyjny	96,4	95,9	99,3	99,5
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	62,0	62,6	56,2	65,1
Telefon stacjonarny	22,3	16,7	18,2	15,5
Telefon komórkowy	96,7	97,1	94,7	97,0
w tym smartfon	67,5	72,1	52,8	63,8
Zestaw kina domowego	12,2	12,0	12,6	7,3*
Komputer osobisty	74,1	72,8	63,0	63,8
w tym laptop, tablet	66,0	63,4	53,6	57,8
Drukarka	34,5	32,8	30,6	26,7
w tym drukarka wielofunkcyjna	24,8	23,1	20,8	18,8
Rower (bez dziecięcego)	61,6	61,4	59,6	61,0
Motocykl, skuter, motorower	5,5	5,6	4,2*	7,0*
Samochód osobowy	66,2	67,8	62,7	63,3

a Opracowano według stanu na końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

* Zjawisko zaistniało w liczebności większej lub równej 20, ale mniejszej niż 50 przypadków z próby.

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Wzrost dochodów przy jednoczesnym zmniejszeniu wydatków oraz zwiększeniu oszczędności gospodarstw domowych przełożyły się na ocenę aktualnej sytuacji finansowej. W 2019 r. 38,8% gospodarstw domowych postrzegało swoją sytuację materialną jako raczej dobrą albo dobrą, a 8,4% jako raczej złą albo złą.

W kraju zadowolenie ze swej sytuacji materialnej deklarowało 48,6% gospodarstw, a niezadowolone 7,0%.

Tabl. 6. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Świętokrzyskie
	w % danej grupy	
Dobra	23,8	16,2
Raczej dobra	24,8	22,6
Przeciętna	44,4	52,8
Raczej zła	5,5	7,3
Zła	1,5	1,1

W województwie ponad 1/3 gospodarstw domowych oceniała swoją sytuację finansową pozytywnie

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Kielcach
Dyrektor Agnieszka Piotrowska-Piątek
Tel: 41 249 96 00

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2019 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[STRATEG](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej z dziedziny: Ludność, procesy demograficzne](#)